

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4. Vtrum peccatum veniale possit remitti sine mortali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

cramenta noue legis, in quibus confertur gratia, peccata uenialia remittuntur. secundo, in quantum sunt cum aliquo motu detestationis peccatorum. & hoc modo confessio generalis, unio peccatoris, & oratio dominica, operantur ad remissionem uenialium peccatorum. nam in oratione dominica petimus, Dimitte nobis debita nostra. tertio modo, in quantum sunt cum aliquo motu reuerentia in Deum, & ad res diuinas. & hoc modo, benedictio episcopalis, asperio aquae benedictae, qualibet sacramentalis unctio, oratio in ecclesia dedicata, & si aliqua alia sunt hominibus, operantur ad remissionem uenialium peccatorum.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod omnia ista causant remissionem peccatorum uenialium, in quantum inclinant animam ad motum poenitentiae, qui est detestatio peccatorum, uel implicite, uel explicite.

AD SECUNDVM dicendum, quod omnia ista quantum est de se, operantur ad remissionem omnium peccatorum uenialium: potest tamen impediri remissio, quantum ad aliqua peccata uenialia, quibus mens actualiter inhaeret: sicut & per fictionem interdum impeditur effectus baptismi.

AD TERTIVM dicendum, quod praedicta tolluntur quidem peccata uenialia quantum ad culpam, tum uirtute alicuius satisfactionis, tum et uirtute charitatis, cuius motus per praedicta excitatur. Non autem per quodlibet praedictorum semper tollitur totus reatus poenae: quia sic qui esset omnino immunis a peccato mortali, asperio aqua benedicta, statim euolaret: sed reatus poenae remittitur per praedicta sicut in modum feruoris in Deum, qui per praedicta excitatur, quandoque magis, quandoque autem minus.

Super Quaestione octuagesima octaua Articulum quartum.

ARTICVLVS IIII.

Utrum ueniale peccatum possit remitti sine mortali.

Infr. qu. 90. art. 4. ad 3. Et qu. 16. q. 2. artic. 1. q. 2. & 3.

AD QVARTVM sic proceditur. Vtrum ueniale peccatum possit remitti sine mortali: quia super illud Ioan. 8. Qui sine peccato est uestrum, primus in illam lapidem mittat, dicit quaedam glo. quod omnes illi erant in peccato mortali: uenialia enim eis dimittebantur per caeremonias. ergo ueniale peccatum potest remitti sine mortali.

¶ 2. Praet. Ad remissionem peccati uenialis non requiritur gratia infusio, requiritur autem ad remissionem mortalis. ergo ueniale peccatum potest remitti sine mortali.

¶ 3. Praet. Plus distat peccatum ueniale a mortali, quam ab alio ueniali: sed unum ueniale potest dimitti sine alio, ut dictum est. ergo ueniale potest dimitti sine mortali.

SED CONTRA est, quod dicit Mat. 5. Amen dico tibi: non exies inde, scilicet carcere, in quem intruditur homo pro peccato mortali donec reddas nouissimum quadrante: per quem significatur ueniale peccatum. ergo ueniale peccatum non remittitur sine mortali.

RESPON. Dicendum, quod, sicut supra dictum est, remissio

culpa cuiuscumque; nunquam fit nisi per uirtutem gratiae: quia ut Apollol. dicit Rom. 4. ad gratiam Dei pertinet, quod Deus alicui non imputet peccatum, quod gl. ibi exponit de ueniali. * Ille autem qui est in peccato mortali, caret gratia Dei. Unde nullum ueniale sibi remittitur.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod uenialia ibi dicuntur irregularitates siue immunditiae, quas contrahebant secundum legem.

AD SECUNDVM dicendum, quod licet ad remissionem peccati uenialis non requiratur noua infusio habitualis gratiae, requiritur tamen aliquis gratiae actus, qui non potest esse in eo, qui subiacet peccato mortali.

AD TERTIVM dicendum, quod peccatum ueniale non excludit omnem actum gratiae, per quem possunt omnia peccata uenialia dimitti: sed peccatum mortale excludit totaliter habitum gratiae, sine quo nullum peccatum mortale uel ueniale remittitur. & id non est similis ratio.

QVAESTIO LXXXVIII. De reditu peccatorum per penitentiam dimissorum, in quatuor articulos diuisa.

DEINDE considerandum est de reditu peccatorum per penitentiam dimissorum.

ET Circa hoc quaeruntur quatuor.

¶ Primo, Utrum peccata per penitentiam dimissa, redeant simpliciter per sequens peccatum.

¶ Secundo, Utrum aliquo modo per ingratitudinem redeant specialius secundum quaedam peccata.

¶ Tercio, Utrum peccata redeant in equali reatu.

¶ Quarto, Utrum illa ingratitudo, per quam redeunt, sit speciale peccatum.

ARTICVLVS PRIMVS. Utrum peccata dimissa redeant per sequens peccatum.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur quod peccata dimissa, redeant per sequens peccatum. Dicitur enim Augustinus in libro de baptismo: Redire dimissa peccata, ubi fraterna charitas non est, apertissime Dominus in euangelio docet in illo sermo, a quo dimissum debitum dominus repetit, eo quod ille conscientio suo debitum nollet dimittere: sed fraterna charitas tollitur, per quodlibet

bona facta extra charitatem potest aliquis secundum omnes mereri de congruo aliquod bonum temporale. ergo expiationem poenae temporalis debet peccato ueniali.

¶ Ad hoc factum dicitur, quod culpa peccati uenialis non tollit iolummodo reatum, sed etiam ordinem ad actuale dilectionem Dei: est enim impeditum feruoris charitatis, & ex hac parte habet rationem cuiusdam offensa Dei. Et propterea dato, quod sit in peccato mortali posset reparare reatum uenialis peccati (puta, quia ex mendace iocose uel officiose, habita uel est ad ueritatem dicendam etiam iocose & officiose) non propterea remissionem consecutus est praeterea culpa, qua aliquo modo Deum offendit, quoniam nulla offensa sine gratia a Deo dimittitur. Nec displicentia illa quae in hoc ponitur, sufficit ad remissionem culpa: quia non est Deo accepta, sine gratia, ut in litera of. ex Plal. & Apollolo & gl. Beatus uir, cui non imputantur demeriti peccatum &c.

¶ Ad secundum dicitur, quod si casus accideret, & peccatum illud ueniale aeternaliter puniretur per accidens, hoc est ratione status, qui a se est in statu, in quo semper maneret culpa: manente autem culpa in aeternum, debet etiam poena esse aeterna, ut impleat Duran. in eodem lib. approbat.

¶ Ad tertium dicitur, quod quicquid sit de poena, negandum est quod per bona opera facta extra charitatem possit aliquis mereri de congruo remissionem culpa, & propterea argumentum non militat contra praesentem doctrinam.

¶ Super Quaestio. 88. artic. primum.

¶ In articulo. i. qu. 88. circa illud, homo secundo peccans, ex hoc ipso uideatur grauius

Art. preced. ad 2. & qu. 36. art. 3.

Art. preced. artic. 6. & qu. 36. art. 3.

Glo. in articulo. i. qu. 88. super illud. Beatus uir non imputat demeriti peccatum.

Infr. art. 2. & qu. 88. artic. 1. qu. 1. lib. 1. de beatis. contra donat. c. 17. in articulo 107.